

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtak — Posamezna številka 15 din — LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 1200 din oziroma ameriške dolarje — TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu štev. 606-70/3-24

Štev. 32 (542)

Leto XI

NOVO MESTO, 11. AVGUSTA 1960

UREJUJE uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vход iz Dilančeve ulice) — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopieslov in fotografij ne vračamo — TISKA Casopisna podjetje »Delo« v Ljubljani

Ob vpisu v kmetijske šole

Reforma na področju kmetijskega strokovnega šolstva je letos prinesla precej pomembnih sprememb, ki se odražajo v vsebini in trajanju šolanja za posamezne stopnje. Za mladin našega okraja se vedno niso v dovoljni meri približali ugodni pogoji in možnosti usposabljanja za kmetijski poklic. Spričo pogostih razprav o potrebi po strokovnjakih je od več posebej poudarjati, da je uredništvo planskih nalog v občinah in okraju v prvi vrsti odvisna od zadostnega števila in sposobnosti strokovnjakov. Gre za ustrezajočo zasedbo delovnih mest v specializirani proizvodnji, za katera je potrebna formalna in praktična izobrazba. Gre za številne nove kadre, izsolane po sodobnih načelih glede na proizvodnjo.

—1961 uvajamo stopenski študij, ki predstavlja ogromen presek glede na bivši sistem, kjer prehodi sploh niso bili mogoči ali pa zelo otežkočeni (prek nižje šole do fakultete). Osnovna značilnost stopenskega šolanja je v tem, da ima študent po vsaki dveh letih uspešnega šolanja zaključen poklic, ki mu omogoča takojšnjo zaposlitev v proizvodnji ali pa nadaljevanje šolanja na višji stopnji. S tem je nadarjenim in pridnim študentom praktično omogočeno, da se izobražujejo od kvalificiranega delavca do inženirja agronomije ali celo znanstvenega sodelavca-specialista. Nadalje omogoča stopenski študij specializacijo po panogah, po lastni zainteresiranosti študentov na teoretičnem in praktičnem področju. Dosedajni sistem nižjih, srednjih in visokih šol dopolnjuje še višja agronomska šola; tako je torej uveljavljenih 5 stopenj po 2 leti šolanja z zaključeno diplomom. Naš okraj težko vzpostavi prv. in druge stopnje (bivše nižje in srednje šole), o čemer so pristojni činitelji že razpravljali. Imenovana je posebna komisija z nalogo, da pripravi vse potrebno za pedagoško in tehnično poslovanje kmetijskega šolstva v okraju. Prva stopnja obsega po novem specializirane šole po naslednjih panogah:

1. za sadjarsko-vinogradniško smer sprejema gojence Kmetijske šole Sevnica;
2. za poljedelsko smer sprejema gojence Kmetijske šole Mala Loka;
3. za živinorejsko smer sprejema gojence Kmetijske šole na Mali Loki.

Te specializirane šole dajejo popolno kvalifikacijo, ustrežno tipu šole. Za sprejem je potrebna dokončana osnovna šola, vpisuje pa se lahko tudi kandidati z nižjo izobrazbo, o čemer odloča razpisna komisija šole. Šolsko leto traja od septembra do konca februarja (s teoretičnim in praktičnim poukom). Od 1. marca do 15. julija traja praktično delo na izbranih posevkih, v avgustu pa so počitnice. Septembra in oktobra imajo gojenci spet prakso na lastnih posevkih, medtem ko sta od novembra do junija pouk in praksa na šoli.

Kmetijska šola Grm v Novem mestu bo do spomladaj zasedanja z odraslimi študenti. V prihodnje bo verjetno postala šola druge stopnje z vsemi tremi smermi in bo usposabljala kmetijske tehnike, za kar ima pogoje in kar tudi ustreza potrebam našega okraja. Posameznim stopenjam šolanja odgovarjajo ustrezni nazivi; tako postane gojencec I. stopnje — kvalificirani sadjar, živinorejec, poljedelec in pod.; II. stopnje — kmetijski tehnik; III. stopnje — višji kmetijski tehnik; IV. stopnje — inženir agronom, in V. stopnje — inženir-znanstveni sodelavec.

Z današnjim pojasnilom želimo pomagati vsem tistim, ki bi radi postali kmetijski strokovnjaki. Hkrati naj bi bila to vzpodbuda kmetijskim zadrugam in drugim, ki iščejo strokovni naraščaj v vrstah mladih zadrugnikov; s štipendiranjem naj si že zdaj pripravljajo kader, ki ga bodo potrebovali v prihodnjih letih. Dovolj je bilo bridkih izkušenj in dovolj imamo dokazov, da nekatere kmetijske organizacije še vedno ne gledajo naprej, ob slabih uspehih v svoji proizvodnji pa se izgovarjajo na »pomankanje kadra«, pri tem pa seveda skrivno molče, da so tega same krive!

Šole so pripravljene, prilagojene sodobni proizvodnji, toda to je premalom, če ni ustreznih slušateljev, kar pa mora biti tudi skrb političnih organizacij in ne zgolj kmetijskih organov. Prav bi bilo, če bi o morebitni razširitvi števila šol I. stopnje povedali svoje mnenje tudi drugi proizvajalci, saj je v okraju na razpolago celo več objektov, ki bi lahko usposabljali kvalificirane delavce za posamezne stroke kmetijstva. Pri tem seveda ne smemo pozabiti še dejstva, da bomo morali tudi v kmetijstvu več storiti za izobraževanje na delovnem mestu, kar bo prav gotovo v veliki meri naloga obstoječih strokovnih šol v okraju.

3. do 8. septembra: VI. mednarodni vinski sejem v Ljubljani

V začetku septembra se nam obeta pomembna mednarodna gospodarska prireditelja: v Ljubljani bodo na Gospodarskem razstavišču odprli VI. mednarodni vinski sejem. Dosegli so prireditelji dobili že 14 prijav tujih razstavljalcev, veliko pa je tudi število domačih podjetij. Ljubljanski mednarodni vinski sejem je v preteklih letih dosegel velik sloves v državah, ki so med najpomembnejšimi proizvajalci vina.

V okviru vinske razstave bo tudi kolektivni nastop jugoslovanskih proizvajalcev sadnih sokov. Razstava sadnih sokov je prva te vrste v okviru ljubljanskega vinskega sejma, ki naj propagira kulturno uživanje enih in drugih pijač. Na sejmu bodo hkrati tudi ocenjevali vinsko embalažo.

Pionirji so odšli na Koroško

V ponedeljek 8. avgusta je bilo pri dopoldanskem vlakcu proti Ljubljani zelo živahno. Iz občin Novo mesto, Brežice, Metlika, Videm-Krško in Trebnje se je zbralo 40 pionirjev in pionirk, da se poslovijo od staršev in znancev. Predsednik okrajne zveze DPM tov. Grašič jim je dal zadnja navodila, med tem časom pa so nam še povedali, kako komaj čakajo, da bodo videli Koroško in se okopali v lepih koroških jezerih. Letovalni bodo v prijetnem kraju GRABELDORF — Grablja vas blizu Klopinskega jezera skoro mesec dni in obiskovali tudi druge lepe predele naše Koroške. Pionirji so nam obljubili, da bodo kaj napisali tudi Dolenjskemu listu in prek njega pozdravljajo vse pionirje v okraju in bralce tega lista.

»EMBALAŽA 60«
V Ljubljani bo od 3. do 8. septembra četrti mednarodni sejem embalaže z naslovom »Embalaza 60«. Na njem bomo pokazali uspehe, ki smo jih v naši državi že dosegli na področju proizvodnje in uporabe sodobne embalaže. Razstava bo hkrati pokazala, kakšne materialne in organizacijske težave bomo morali še premostiti pri nadaljnjem izpopolnjevanju embalažne tehnike.

SILOVIT VZPON

V prvih šestih mesecih letos so jugoslovanske tovarne proizvedle skoraj petino industrijskega blaga več kot v istem razdobju leta 1959. Največje povečanje — in sicer 33-odstotno — so zabeležili v industriji Črne gore, sledi Srbija 21 odst., Makedonija 19 odst., Hrvaška 17 odst., Slovenija 16 odst., ter Bosna in Hercegovina 15 odstotkov. Najbolj se je povečala proizvodnja — za 25 odstotkov — tobačnih izdelkov in v živilski industriji. Sodeč po proizvodni uspehih v prvih šestih mesecih se bo narodni dohodek letos povečal za več kot 8 odstotkov, kakor je predvideno z družbenim planom.

Z nedeljske povorke kmetijske mehanizacije v Vidmu-Krškem: traktorji ferguson s številnimi priključki, opremljeni s podatki njihovi vsestranski uporabnosti, so sprožili med številnimi gledalci veliko zanimanja

Polletni obračun: 26 odstotkov več kot lani

Turistični promet na Dolenjskem je letos zabeležil velik porast. To moramo vsekokor pripisati novi avtomobilski cesti, kakor tudi ureditvi gostišč, turističnih centrov kot n. pr. Dolenjskih Toplic, Otočca itd. V začetku avgusta se je v novomeškem okraju zadrževalo tudi precejšnje število inozemskih gostov, vendar jih je bilo v prvem polletju manj kot lani. Za avgust so napovedane večje skupine, ki so že vnaprej rezervirale prostore na Otočcu in drugje. Zadnje mesece je večji turistični promet oviralo slabo vreme, vendar je bil v prvem polletju za 26 odstotkov večji kot lani v istem obdobju. Izredno se je povečal obisk Dolenjskih Toplic, saj je bil letos za 222 odstotkov večji kot lani v istem času. Šmarjske Toplice so imele manj obiskovalcev kot lani. Vzrok je v prenovitvenih delih. Sedaj so Šmarjske Toplice spet polne, čeprav se je po prenovitvenih delih znatno zvišala njihova zmožljivost.

Tudi v zadrugištvu nagrajevanje po učinku

Kmetijske zadruge v našem okraju pripravljajo prehod na nagrajevanje po učinku. V vseh zadrugah so izdali proizvodno finančne načrte, ki dajejo široke možnosti za nagrajevanje po obračunskih enotah. Ti bodo osnova pri sestavljanju pravilnikov o nagrajevanju. Proizvodno finančni načrti so sestavljeni tako, da kažejo proizvodno, proizvodne stroške in realizacijo za vsako obračunsko enoto posebej. Razen tega vežejo na obračunske enote tudi upravo s tem, da prenašajo na obračunske enote še splošne upravne stroške. Tako je uprava v odstotkih vezana na uspeh vsake obračunske enote oziroma dejavnosti pri kmetijski zadrugi posebej. Na tem, da bi bili sleherni delavec in uslužbenec v kmetijski zadrugi odvisen od ekonomskega učinka, so sicer vztrajali že lani, vendar je prišlo do težav. Zelo površno so bili izdelani pripravljalni postopki za tarifne pravilnike, prišlo je tudi do večjih pomanjklivosti pri potrjevanju tarifnih pravilnikov oziroma dajanju soglasij občinskih komisij, ki niso pravilno ocenile razmerja med osebnimi dohodki in skladi iz dosežene čistega dohodka. Nekatere občinske komisije so zavzele preoster kriterij za določitev tega razmerja, druge pa so ga potrdile tako, kot ga je predložila zadruga. Bili so primeri, da so komisije (na primer v občini Trebnje) določile razmerje linearno za vse z druge v občini, ne da bi pretrgale vsaki tarifni pravilnik. Tako je komisija v trebanjski občini odobrila razmerje 95 odstotkov za osebne dohodke in 5 od-

Iskre okrog ISKRE in IMV

Zapiski z 8. seje zbora proizvajalcev ObLO Novo mesto — Mar morajo odborniki ljudskega odbora res zvedeti za stvari, o katerih čivkajo že vrabci po strehah? — Je res želja trgovcev še enkrat deliti dobiček pred tolikokrat napovedano in obljubljenjo reorganizacijo? Jo bomo v Novem mestu sploh kdaj dočakali, ali pa bo morda držalo mnenje, da je za tako »akcijo« oziroma njene posledice premalo direktorskih stolčkov? — Poina skladišča izdelkov ne sproščajo obratnih sredstev — Kaj je s skladi pri ObLO, sprašujejo odborniki

V petek 22. julija je bila 8. seja zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Novo mesto. Na njej so razpravljali o problemu obratnih sredstev. Gospodarski odbor Zveznega izvršnega sveta je namreč ugotovil močan porast posojil iz bančnih virov, medtem ko nepotrjena denarna sredstva skladov gospodarskih organizacij skupaj s prosto amortizacijo stalno naraščajo. Turistično-investicijska zadruga je močno presegla planski okvir. Zaradi tega je Gospodarski odbor ZIS sprejel več zaključkov, ki jih morajo uresničevati vsi denarni zavodi v FLRJ; eden izmed njih določa, da morajo banke ustvariti vsak nadaljnji porast skupnih kreditov za obratna sredstva gospodarstvu, ki presega stanje na dan 30. aprila letos.

V trgovini bo imel težave »ROG«

V trgovini bo imel težave »ROG« Zaključek Gospodarskega odbora ZIS glede višine obratnega kredita je med trgovskimi podjetji občine Novo mesto najbolj prizadel trgovsko podjetje na drobno in debelo »Rog«. Reorganizacija trgovin, ki je bila predvidena že lani, še sedaj ni izvršena, s tem v zvezi pa ni rešeno tudi vprašanje obratnih kreditov. »Rog« bi potreboval za nemoteno poslovanje na drobno in debelo še nad 40 milijonov dinarjev obratnega kredita. Zbor proizvajalcev je bil mnenja, da »Rog« ne odobri zaprosenega dodatnega obratnega kredita, ker so za vsa podjetja na razpolago le majhna sredstva nekaj nad 40 milijonov v komunalni banki, v Narodni banki pa nič. Dodatni obratni kredit naj dobe najprej proizvodna podjetja, ki ustvarjajo narodni dohodek (trgovina ga ne). »Rog« je bil dan nasvet, naj čimprej opusti trgovino na debelo (grozinarje), ker je grozinarji v Sloveniji dovolj in naj z vsem obratnim kreditom rešuje trgovino na drobno (deljilnice). Zbor proizvajalcev je sprejel še priporočilo trgovskim podjetjem in svetu za blagovni promet, da izvedejo do konca tretjega tromesečja reorganizacijo trgovske mreže v občini. Trgovska podjetja reorganizacije so dolgo zavlačujejo. Nameravajo jo izvesti šele konec leta, to pa ver-

Prednost: industrija

Pri dodeljevanju obratnega kredita bo imela prednost proizvodna dejavnost, v njej pa industrija ter obrt. Razprava je pokazala, da imajo od industrijskih podjetij težave zaradi preniklih obratnih sredstev Tovarna zdravil »Kriška«, Industrija perila, IMV in Industrija obutve. »Kriška« je imela do junija letošnjega 94 milijonov dinarjev brutoprodukta in 57 milijonov dinarjev obratnih sredstev, od tega 36 milijonov lastnih. Za nemoteno poslovanje bi potrebovala še 40 milijonov dinarjev obratnih sredstev. Industrija perila, ki ima 160 milijonov dinarjev obratnih sredstev, bi po izdavi direktorja potrebovala za nemoteno poslovanje še 70 milijonov dinarjev kredita. Podjetje ima vloženih 112 milijonov dinarjev (pred nekaj meseci 120 milijonov dinarjev) obratnih sredstev v gotovih izdelkih. To so artikli, ki gredo težko v promet in jih je treba vsi komercialno tehniko in znanjem porivati na trg. Zaloge bi šle brez komercialne tehnike, znanja in »sporivanja« v promet, če bi bili ljudje iz izdelki v vsakem pogledu zadovoljni in če bi jih potrebovali. Tovarna naj bolj prestudira tržišče!

ISKRA — IMV

Podjetja, ki razvijajo svoje obrate in tako povečujejo proizvodnjo, si morajo hkrati prizadevati za povečanje obratnih sredstev. Enako velja tudi za gradnje novih objektov, novih tovarn. Kdor jo gradi ozroma ustanovi, ne, si prisloži tudi obratna sredstva. Prav med to (Nadaljevanje na 2. strani)

VREME

ZA ČAS OD 12. DO 21. AVGUSTA:
Okrog 14. in zlasti okrog 20. avgusta padavine z ohlajenjem. V 10. urah tega dne, vendar včasih močne krajevne nevihte. Dr. V. M.

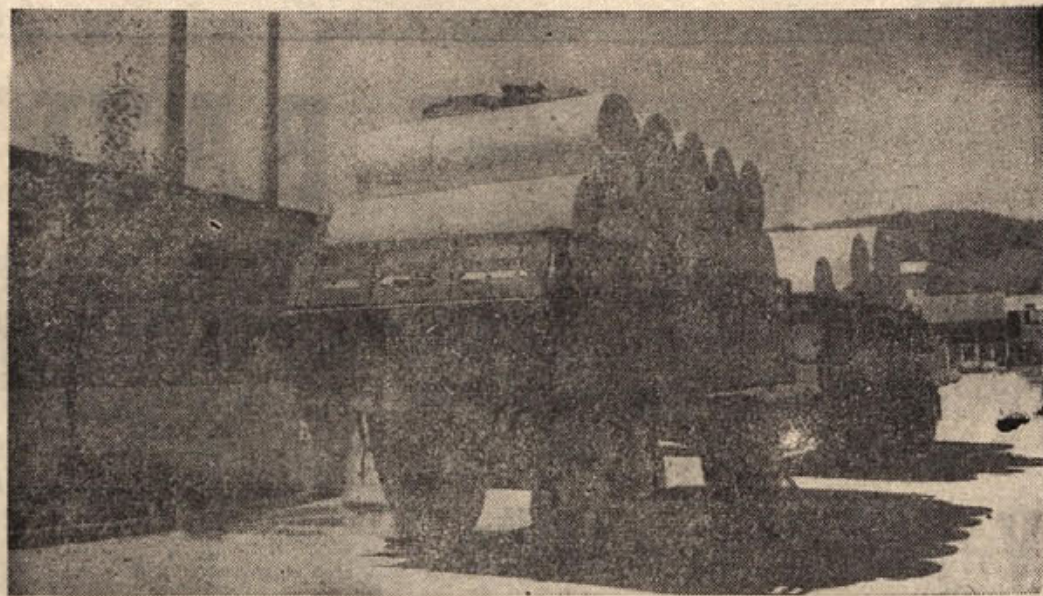

Prisrčne pozdrave za letošnji občinski praznik pošilja

DELOVNI
KOLEKTIV

TOVARNE CELULOZE IN PAPIRJA

»DJURO SALAJ«

Videm-
Krško

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO

S POSLOVALNICAMI V RAKI, ZDOLAH IN LESKOVCU
TOPLO ČESTITA VSEM OBČANOM, ZLASTI PA SVOJIM
STRANKAM ZA OBČINSKI PRAZNIK IN SE SE VNAPREJ
TOPLO PRIPOROČA!

»RESA«

VIDEM-KRŠKO

ISKRENE ČESTITKE Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI
POŠILJA ZA OBČINSKI PRAZNIK

KOMUNALNO PODJETJE

Videm-Krško

Kolektiv
obrtnega
podjetja

Meso

Videm-Krško

Manifestacijam in čestitkam za
letošnji občinski praznik se pri-
družuje tudi kolektiv

Tovarne čokolade
in likerjev

»IMPERIAL« VIDEM-
KRŠKO

Avtotrgovina

VIDEM-KRŠKO

nudi ves v stroko spadajoči material po zmernih cenah ter
čestita vsem prebivalcem občine VIDEM-KRŠKO za
občinski praznik!

ČESTITA ZA OBČINSKI
PRAZNIK
VSEM DELOVNIM LJU-
DEM V OBČINI, POSEB-
NO PA CENJENIM
ODJEMALCEM IN
POSLOVNIM
PRIJATELJEM!

Z željo za večjim gospodarskim napredkom, industrializacijo in
mehanicizacijo skrbimo za nemoten prenos ter razdeljevanje
električne energije od proizvodnih podjetij do odjemalcev!

ELEKTRO
VIDEM-KRŠKO

VSEM POTROŠNIKOM ELEKTRIČNE ENERGIJE NA OB-
MOČJU OBČINE — PRISRČNE ČESTITKE ZA OBČINSKI
PRAZNIK!

Zadružnikom, kooperan-
tom in vsem drugim de-
lovnim ljudem v občini
prisrčno čestita

Kmetijska
zadruga
Krško

TRANSPORT

Vsem, ki se poslužujejo
naših prevoznih uslug,
kakor tudi delovnim ko-
lektivom v občini prisr-
čno čestitamo za občinski
praznik!

VIDEM-KRŠKO

KOMUNALNA BANKA

čestita vsem ustanovam, podjet-
jem in posameznikom v občini!

Novo mesto
podružnica VIDEM-KRŠKO

Kolektiv
Zadružnega kmetijskega
posestva »Matija Gubec«,
LESKOVEC pri Krškem

se ob občinskem prazniku veselijo z ostalimi občani dose-
ženih uspehov in si bo prizadeval tudi v bodoče dopri-
našati svoj delež k novim uspehom!

Delovni kolektiv
Turist hotela SREMIČ
Videm-Krško

z gostiščem »CETINKO« in RESTAVRACIJO pri letnem
bazenu toplo čestita svojim gostom in ostalim delovnim
ljudem za občinski praznik!

Za občinski praznik občine VIDEM-KRŠKO
čestita vsem prebivalcem in želi kar največ
uspehov za napredek občine in vse naše
domovine

delovni kolektiv

Splošne
obrtno
kovinarske
zadruge

Videm-
Krško

Izdelujemo kvalitetno in po zmernih cenah: armature za
ladjedelnštvo, opremo za industrijske in druge obrate,
mostovne konstrukcije, konstrukcije za elektrifikacijska
omrežja, konstrukcije razstavilnih paviljonov, stavbno opre-
mo in razne druge kovinske izdelke!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR

Videm-Krško

Občinski odbor SZDL ⊗ Občinski komite ZKS ⊗ Občinski odbor ZB
⊗ Občinski komite LMS ⊗ Občinski odbor ZROP ⊗ Občinski odbor
ZVVI ⊗ Občinski sindikalni svet ⊗ Občinski svet Svoboda in PD ⊗ Občinska
gasilska zveza ⊗ Občinska zveza društev prijateljev mladine pozdravljajo
vse delavce in uslužbence v delovnih kolektivih, vse tovaršice in tovaršice,
ki delajo v organih komune, prosvetnih in kulturnih ustanov, zdravstvene
delavce, uslužbence v gostinstvu, prometu, obrti, vse zadržnike in ostale
kmete, mladino, tovaršice v vrstah LM in JLA ter jim iskreno čestitajo za
občinski praznik!

